

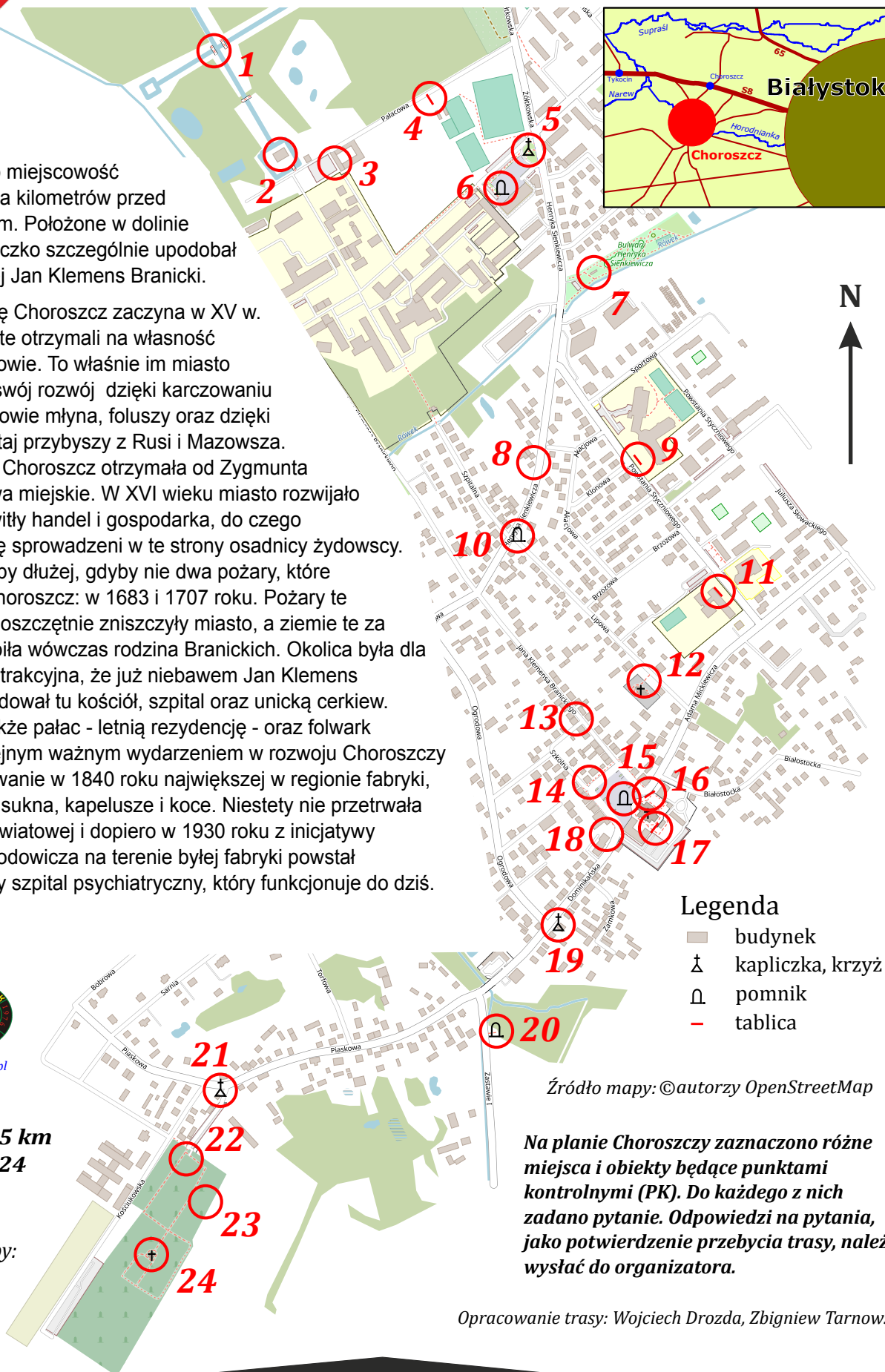
Choroszcz

Letnia rezydencja Branickich

1/B/22

Choroszcz to miejscowość położona kilka kilometrów przed Białymstokiem. Położone w dolinie Narwi miasteczko szczególnie upodobał sobie dawniej Jan Klemens Branicki.

Swoją historię Choroszcz zaczyna w XV w. kiedy ziemie te otrzymali na własność Chodkiewiczowie. To właśnie im miasto zawdzięcza swój rozwój dzięki karczowaniu puszczy, budowie młyna, foluszy oraz dzięki osadzeniu tutaj przybyszów z Rusi i Mazowsza. W 1507 roku Choroszcz otrzymała od Zygmunta Starego prawa miejskie. W XVI wieku miasto rozwijało się nadal. Kwitły handel i gospodarka, do czego przyczynili się sprowadzeni w te strony osadnicy żydowscy. Rozwój trwałby dłużej, gdyby nie dwa pożary, które nawiedziły Choroszcz: w 1683 i 1707 roku. Pożary te praktycznie doszczętnie zniszczyły miasto, a ziemie te za grosze odkupiła wówczas rodzina Branickich. Okolica była dla nich na tyle atrakcyjna, że już niebawem Jan Klemens Branicki ufundował tu kościół, szpital oraz unicką cerkiew. Zbudował także pałac - letnią rezydencję - oraz folwark dworski. Kolejnym ważnym wydarzeniem w rozwoju Choroszczy było wybudowanie w 1840 roku największej w regionie fabryki, produkującej sukna, kapelusze i koce. Niestety nie przetrwała ona I wojny światowej i dopiero w 1930 roku z inicjatywy Zygmunta Brodowicza na terenie byłej fabryki powstał w Choroszczy szpital psychiatryczny, który funkcjonuje do dziś.

Legenda

- budynek
- ⚡ kapliczka, krzyż
- 🔔 pomnik
- tablica

Źródło mapy: ©autorzy OpenStreetMap

Dł. trasy: ok. 5 km
Liczba PK: 24

Aktualność mapy:
lipiec 2021
Wersja 1.0

Na planie Choroszczy zaznaczono różne miejsca i obiekty będące punktami kontrolnymi (PK). Do każdego z nich zadano pytanie. Odpowiedzi na pytania, jako potwierdzenie przebycia trasy, należy wystuć do organizatora.

Opracowanie trasy: Wojciech Drozda, Zbigniew Tarnowski

Turystyczno-Rekreacyjna Impreza na Orientację (1/B/22)

PK 1	Zabytkowy Park Branickich. Główną oś widokową wytyczał ponad 400-metrowy kanał na planie krzyża, zakończony sztucznie usypanym wzgórzem. Ogród, w pobliżu pałacu poddany sztywnym regułom parku francuskiego, w dalszej części założenia przechodził niepostrzeżenie w nieuporządkowaną gęstwinę lasów i zwierzyńców. Park zaprojektowany przez francuskiego architekta Pierre'a Ricauda de Tirregaille'a charakteryzują krzyżujące się kanały i gwiaździste alejki; prawdopodobnie jest jedyną taką kompozycją w Polsce. Jego powierzchnia wynosiła ok. 25 ha, w tym 1 ha wód. Mostek na kanale.
	<i>Ile elementów w kształcie koła znajduje się na balustradach ?</i>
PK 2	Pałac Branickich. Pierwszy letni pałac został zbudowany w latach 1725–1730. Rozebrany w 1757 roku, a po dwóch latach ponownie zbudowany na wzór poprzedniego. Wokół powstały dwa pawilony gościnne oraz dwie oficyny, a w pobliżu bramy kordegarda i domek gospodarza pałacowego. W czasie powstania styczniowego przerobiony na szpital żołnierzy rosyjskich. W 1840 roku kompleks pałacowy zakupił fabrykant Fryderyk K. Moes, który stopniowo dokonał licznych przeróbek na potrzeby założonej fabryki włókienniczej. W 1915 roku pałac został spalony przez wycofujące się wojska rosyjskie. Do świetności został przywrócony w latach 60. w oparciu o XVIII-wieczne rysunki. Obecnie w budynku pałacu mieści się Muzeum Wnętrz Pałacowych, filia Muzeum Okręgowego w Białymstoku.
	<i>Ile połączonych wazonów umieszczono nad oknami dachowymi (lukarnami)?</i>
PK 3	Zabytkowa stajnia z 1892 roku.
	<i>Ile głów końskich umieszczono przy bramie?</i>
PK 4	Zabytkowy Park Branickich – tablica z regulaminem parku.
	<i>Z ilu punktów zakazu składa się regulamin?</i>
PK 5	Krzyż na miejscu zboru ewangelicko-augsburskiego wybudowanego pod koniec XIX wieku przez rodzinę Moesów. Od 1930 roku świątynia katolicka. W latach 1962–1963 kirchę rozebrano.
	<i>Jakie wezwanie miała świątynia katolicka?</i>
PK 6	Plac dr. Zygmunta Brodowicza. Pomnik „W hołdzie mieszkańcom gminy Choroszcz uczestnikom walk o wolność”.
	<i>Kto jest autorem pomnika?</i>
PK 7	Bulwary Henryka Sienkiewicza. Miejsce wypoczynku i rekreacji mieszkańców – tężnia solankowa.
	<i>W jakiej odległości od tarniny mogą przebywać ludzie i zwierzęta?</i>
PK 8	Dom mieszkalny.
	<i>Jaki rok widnieje na szczycie budynku?</i>
PK 9	Teren Zespołu Szkół w Choroszczy – tablica „Szlak tolerancji i zrozumienia”.
	<i>Ile obiektów wymieniono na tablicy?</i>
PK 10	Pomnik Komendy Lokalnej POW. Odsłonięty w setną rocznicę powstania placówki POW - 7.10.1917 roku.
	<i>Jak nazywano miejsce, gdzie założono placówkę POW?</i>
PK 11	Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza.
	<i>W którym roku umieszczono na budynku tablicę z cytatem wieszczka?</i>
PK 12	Cerkiew prawosławna Opieki Matki Bożej. Wzniesiona z drewna w 1507 roku przez mnichów z prawosławnego monasteru w Supraślu. W drugiej połowie XIX wieku została zastąpiona murowaną cerkwią w stylu neobizantyjskim.
	<i>Ile zdobień w kształcie kwiatów znajduje się na bramie i furtkach?</i>
PK 13	Dom mieszkalny.
	<i>Po ilu latach dokonano renowacji budynku?</i>

PK 14	Dom mieszkalny.
	<i>Który rok widnieje na szczycie budynku?</i>
PK 15	Rynek 11 Listopada. Pomnik Walki i Męczeństwa Powstańców Styczniowych 1863 roku wzniesiony w 1934 roku.
	<i>Który rok znajduje się na replikach dział ustawionych wokół pomnika?</i>
PK 16	Kościół rzymskokatolicki pw. św. Jana Chrzciciela i św. Szczepana. Pierwsze wzmianki o parafii prowadzonej przez bazylianów pochodzą z 1459 roku. W 1654 roku syn Stefana Paca, Mikołaj, buduje drewniany klasztor i powierza parafię dominikanom. Kościół dwukrotnie spłonął: w 1683 i 1707 roku. W 1756 roku Jan Klemens Branicki wznosił nowy murowany kościół i klasztor. Kamienie milowe z tablicami.
	<i>W ile włók ziemi uposażył kościół choroski wójt tykociński Piotr z Gumowa?</i>
PK 17	Teren kościoła i zespołu poddominikańskiego. Na murze otaczającym kościół i klasztor ściana z wmurowanymi kamieniami upamiętniająca miejsca szczególnej interwencji Matki Bożej.
	<i>Z jakiej miejscowości w Polsce pochodzi jeden z kamieni?</i>
PK 18	Budynek Urzędu Miasta mural-mapa na ścianie.
	<i>Pod jakim numerem umieszczono na mapie kładkę Śliwno - Waniewo?</i>
PK 19	Krzyż na prywatnej posesji.
	<i>Jaki rok umieszczono na podstawie krzyża?</i>
PK 20	Pomnik z 2007 roku upamiętniający prawdopodobne miejsca pochówku powstańców styczniowych, postawiony w miejscu grobu Ksawerego Markowskiego, rozstrzelanego 26.10.1863 r. na rynku.
	<i>Jaki zawód miał powstaniec o nazwisku Łotowski?</i>
PK 21	Zabytkowa kapliczka z figurą św. Jana Nepomucena.
	<i>Ile elementów w kształcie falujących promieni umieszczono na szczycie kapliczki?</i>
PK 22	Cmentarz parafialny, grób Stanisława Potockiego, uczestnika postania listopadowego i styczniowego.
	<i>Ile lat żył weteran powstań?</i>
PK 23	Cmentarz parafialny, grób nieznanego żołnierza (ułana) poległego na moście w Żółtkach 12 września 1939 roku.
	<i>W którym roku odnowiono nagrobek?</i>
PK 24	Cmentarz parafialny. Kaplica pw. Ducha Świętego upamiętniająca poległych za Ojczyznę w powstaniu styczniowym oraz w latach 1914–1918 mieszkańców parafii Choroszcz.
	<i>W którym roku zbudowano kaplicę?</i>

Odpowiedzi należy przesłać pod adresem: poczta@trino.pttk.pl lub za pomocą formularza.

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych, tzw. RODO), przesyłając wyraża zgodę na publikację na stronie internetowej <http://trino.pttk.pl/> imienia i nazwiska na liście osób, które przebyły trasę TRInO.

trino.pttk.pl